

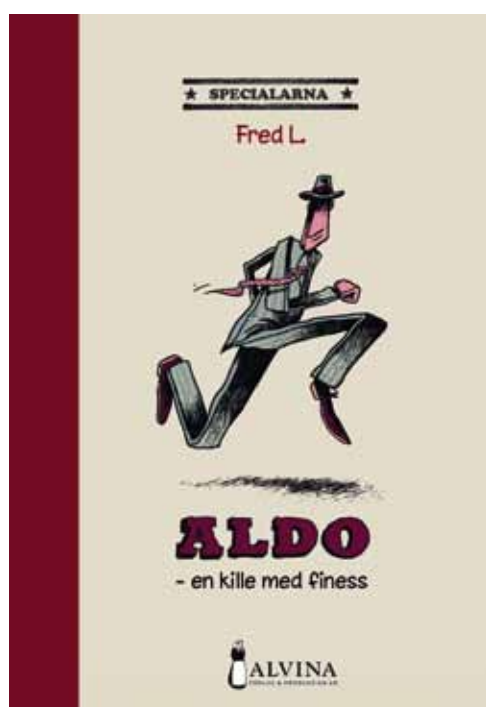
En arbetshandledning från Alvina förlag

Aldo – en kille med finesse

Text: Christina Johnson Bild: Fred L. Form: Eva Englund

2012-09-10

ISBN: 978-91-86391-11-9

Pianot välter över pianisten Aldo. Han blir platt som en skinkskiva och måste hitta nytt jobb. Med livsglädjen fortfarande i behåll kastar sig Aldo ut på arbetsmarknaden igen. Men det är svårt. Aldos platta kropp krånglar till det för honom. Nära att ge upp rycker slumpen in och leder honom in på detektivbanan, vilket visar sig vara den perfekta uppgiften!

I bilderboken om Aldo skriven av Fred L. möter vi en kille med finesse. Men mest framträdande är nog hans envishet ändå – för Aldo ger aldrig upp!

I ett raskt tempo och med mycket humor leds vi genom en historia om begränsningar och möjligheter. Och om att inte tappa lusten.

Om Arbetshandledningen

I arbetshandledningen finner du övningar som ger möjlighet att närma sig boken från olika håll, och att reflektera kring den både i samtal och eget skapande. Övningarna är indelade i följande teman:

- Diskussionsfrågor
- Yrken/att jobba
- Två eller tre dimensioner?
- Ge upp eller kämpa på

Barnens egna reflektioner och tankar kan användas som utgångspunkt. Boken belyser något som berör de flesta, nämligen framtidsdrömmar och balansgången mellan att kämpa och att ge upp. I den här handledningen ger vi förslag på ett flertal övningar där barnen uppmuntras till att läsa, skriva och reflektera. Självklart kan övningarna varieras och förändras för att passa era förutsättningar, och kanske ger de inspiration till helt andra sätt att utforska boken. Kanske har barnen helt egna idéer ni kan utgå från?

Förankring i styrdokumentet

Handledningen till *Aldo – en kille med fitness* är förankrad i läroplanen för den aktuella årskursen i grundskolan. Förskoleklassen inkluderas i den läroplan som gäller för åk 1–3. Följande gäller för de olika ämnen som är speciellt aktuella i arbetet med *Aldo – en kille med fitness*.

SVENSKA:

Läsa och skriva: Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspekar.

Tala, lyssna, och samtala: Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.

Berättande texter och sakprosatexter: Berättande texter och poetiska texter för barn från olika tider och skilda delar av världen. Texter i form av rim, ramsor, sånger, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Berättande och poetiska texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.

Texter som kombinerar ord och bild /.../

Språkbruk: Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.

SAMHÄLLSKUNSKAP:

Att leva i närområdet: Yrken och verksamheter i närområdet.

Att leva tillsammans: Livsfrågor med betydelse för eleven /.../

Att undersöka verkligheten: Metoder för att söka information från olika källor: intervjuer, observationer och mätningar. Hur man kan värdera och bearbeta källor och information.

Rumsuppfattning med hjälp av mentala kartor och fysiska kartor över till exempel närområdet och skolvägar. Storleksrelationer och väderstreck samt rumsliga begrepp, till exempel plats, läge och gräns.

BILD:

Bildframställning: Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder.

Teckning, måleri, modellering och konstruktion.

MATEMATIK:

Samband och förändringar: Olika proportionella samband, däribland dubbelt och hälften.

Jämförelser och uppskattningar av matematiska storheter. Mätning av längd, massa, volym och tid med vanliga nutida och äldre måttenheter.

Diskussionsfrågor:

- Aldo tycker om att vara elegant. Hur syns det i bilderna? Vill du vara elegant ibland? Vad gör du då? Vet du någon annan som är elegant?
- I boken får vi se ögonblicksbilder ur Aldos liv. Det är som om en fotograf har följt efter Aldo och fotat honom, men nästan bara när han är på jobbet. Vad tror du händer emellan de bilder vi får se? Hur skulle de bilderna kunna se ut?
- Aldo får en bra idé när han zappar på tv:n. Han ska bli detektiv! Hur känns det att få en bra idé? Har du fått en bra idé någon gång?
- Aldo tränade hårt för att bli en bra detektiv, och han var mycket stolt över sin förmåga att smälta in och göra sig osynlig. Har du tränat mycket på något någon gång? Hur känns det att vara stolt? Hur kan man se på någon att den är stolt? Kan man se i bilderna att Aldo är stolt?
- När Aldo trycker sin platta kropp mot bussätet blir han omöjlig att upptäcka. Han kan sitta där och spana och tjuvlyssna utan att någon märker det. Vad tror ni människorna på bussen säger?
- Bröderna Sebastia har många rån på sitt samvete. Vad är ett samvete? Man kan ha både bra och dåligt samvete. Hur känns det? Vad är skillnaden?
- Precis när Aldo ska börja jobba som detektiv på riktigt så drabbas han av ännu en olycka. Aldo blir nu en dragspelsman. Vad gör en sådan tror ni?

Yrken / Att jobba

I den här boken är Aldos jakt på ett passande jobb väldigt central. Han letar jobb, testar jobb och tränar inför jobb. Aldos makalösa erfarenheter blir till slut en hel historia. Utifrån den kan ni passa på att ta er an alla möjliga aspekter av *jobb*! Vad tänker barn om jobb?

Det är inte alltid möjligt att välja och vraka bland jobb, men om barnen fick drömma och planera sitt yrke, hur skulle livet och jobbet se ut då? Och vad har andra vuxna valt? Kanske kan någon vuxen i barnens närhet berätta hur han/hon tänkte. Troligtvis finns det spännande och märkliga erfarenheter ur yrkeslivet att lyssna på och lära av. I övningarna nedan finns möjlighet till reflektion och tankar kring de egna drömmarna. Det finns också förslag på övningar som involverar andra yrkesverksamma vuxna och som lyfter blicken till närsamhället. Eller så kan ni studera sådant ni läst och sett.

Drömjobbet

Aldo drömmer om att bli detektiv, och då måste man lära sig att skugga folk. Vad vill du bli när du blir stor? Vad måste man kunna då och hur gör man för att lära sig det? Skriv och rita, kanske i form av en serie!

Vilka yrken finns det?

Skriv en lång lista med yrken tillsammans. Det kanske är något yrke som barnen tycker borde finnas som inte är uppfunnet än? Låt gruppen tillsammans välja ett yrke som verkar spännande, och rita till. Hur skiljer sig barnens bilder åt?

Platsannonser

När Aldo letar jobb läser han platsannonser i tidningen. Titta tillsammans i en tidning på hur platsannonser ser ut. Vilka delar består den av? Vad står det? Innehåller den krångliga ord vars betydelse ni kan leta rätt på tillsammans? Förstår barnen vad jobbet handlar om? Skriv en egen platsannons, kanske till något av yrkena på listan från föregående övning.

Bjud in en gäst!

Intervjua en vuxen i din närmiljö eller bjud in en vuxen till ert klassrum och be dem berätta om sin erfarenhet. Vad ville de bli? Blev de det eller något annat? Varför? Vad gör de på jobbet en vanlig eller ovanlig dag? Vad är roligt/tråkigt/lätt/svårt i deras yrke? Skriv intervjufrågor innan så att ni är väl förberedda. Be den ni intervjuar ta med eller visa något som de använder ofta i sitt jobb, kanske har de speciella kläder eller verktyg, eller något annat föremål typiskt för deras yrke.

Gå utanför skolan

Dags att ge sig ut utanför skolan och prata med vuxna som jobbar! Är det någon arbetsplats som är särskilt stor eller betydelsefull i ert närområde? Finns det något centrum i närheten där många olika yrken finns? Gör ett studiebesök, kanske i mindre grupper. Samla information från internet och/eller gör intervjuer med någon på arbetsplatsen. Berätta sedan för varandra om det ni tagit reda på.

Relatera till annat läst och sett

Alla seriefigurer och sagohjältar, vad pysslar de med hela dagarna? Någon eller några av dem måste väl ändå ha ett jobb? Tänk noga efter, eller bläddra i tidningar och böcker på biblioteket. Kanske minns ni något från en film ni sett. Hitta på berättelser där sagofiguerna får byta jobb med varandra! Om Byggare Bob bakar tårter och bagare Bengtsson bygger, hur går det?

Två eller tre dimensioner

Aldo blir platt som en skinkskiva, men försöker sig ändå på jobbet som flyttgubbe. Det är svårt för någon så platt att bära tunga flyttlass, det ser vi direkt! Det hade varit lättare för Aldo om han varit tredimensionell, som en verklig kropp faktiskt är. I en kropp med höjd, bredd och djup finns det mer stadga och plats för muskler än i en kropp med bara höjd och bredd.

Aldo viks ihop som ett papper under tyngden från en flyttkartong. Under temat *Två eller tre dimensioner* finns övningar som kan hjälpa till att utforska begreppen.

Kroppens matematik

Hur är det att vara platt som ett papper? Gör en Aldo-docka utifrån din egen kropp; rita en linje runt kroppen när du ligger på ett stort papper på golvet. Ett tips är att använda tapetrullar att rita på! Studera mått och proportioner, hur förhåller sig armarnas längd till kroppen? Jämför med hur långa du brukar rita dem i egna bilder, var de längre eller kortare än du trodde att de var? Visste du att fotsulans längd är lika lång som din underarm? Vilka fler upptäckter kan ni göra? Studera kroppens matematik. Eller gör ett självporträtt i full skala!

För seriefigurer är allt möjligt

Aldo blir ju först platt och sedan en dragspelsman när han får tunga saker på sig. Det är ju sådant som kan hända i böcker och tecknade serier. Fundera ut andra exempel på sådant som bara händer människor eller figurer i tecknade serier. Hur brukar man rita det?

Översätt omvärlden till två dimensioner

Aldo smälter överkligt bra in i golvmattor och bussäten för att han inte ser ut som andra människor runt omkring honom. Utforska världen genom din nya blick för två och tre dimensioner genom att platta till sådant du ser i din omgivning. Gör en tvådimensionell ritning av din skolgård eller en karta av din skolväg. Kanske kan ni måla ett stilleben? Samla ihop några föremål, arrangera dem lite snyggt och måla av. Eller försök rita av något ur en helt annan vinkel än vanligt. Om någon till exempel pekar med handen rakt mot den som ritas, hur ser armen ut då? Det gäller att titta noga, så att man ritas hur det verkligen ser ut, istället för hur man tror att det ser ut.

Översätt något platt till tre dimensioner

Genom ett foto eller en tecknad bild kan man titta på världen i en helt vanlig tidning. Även om bilden är tvådimensionell kan vi förstå dess tredimensionella form. Försök att tillsammans bygga upp och återskapa formen på något ni sett i en tidning, eller bygga något efter en ritning. Eller återskapa något som Aldo är med om på bilderna i form av en modell. Det finns många material att välja på: frigolit, modellera, papier-maché, toa-rullar, piprensare och kartonger ... Bara fantasin sätter gränser!

Gömma Aldo

Det är mycket som är bra med det tvådimensionella formatet. Det är till exempel lättare att gömma sig i en hög med vikta kläder om man är platt! Gör små klippdockor och lek ”gömma Aldo” (i stället för ”Gömma nyckel”). Kanske kan ni göra så luriga förklädnader till klippdockorna att de smälter in på sitt gömställe?

Ge upp eller kämpa på

I samhället och livet finns det lägen där man väljer att kämpa på eller att ge upp. Vad som får oss att göra det ena eller det andra beror på många olika saker. Kanske handlar det om grundinställningen, personlighetsdrag eller hur angeläget något är. Kanske känns det som att det inte finns något val, i alla fall inte just nu. Här finns alla möjligheter att vrida och vända på begreppen. Nedan ger vi några förslag på hur man kan närma sig dessa frågor.

Hur känns det?

På boksidorna möter vi Aldo i mer eller mindre farofyllda aktiviteter. Han blir nästan uppäten av en panter, flyger iväg som en ballong och somnar utmattad på ett livsfarligt gömställe. Titta på bilderna och se om du kan hitta antydningar till att Aldo tvivlar och nästan ger upp.

Hur känns det när man vill ge upp? Hur kan man tänka då för att orka fortsätta? Har ni varit med om något där ni fick kämpa på eller ge upp? Skriv en dikt, novell eller låttext om att balansera mellan uppgivenhet och kamplust.

Är glaset halvtomt eller halvfullt?

Att Aldo är platt ger honom mest bekymmer ända tills han kommer på att han kan använda det till sin fördel. Vardagshjälten Aldo verkar se det positiva i det mesta och låter sig inte stoppas av sina motgångar. Att glaset är halvtomt eller halvfullt är något man säger, vad menas med det? Att kunna se det som händer på många olika sätt är viktigt om man inte vill behöva ge upp. Kanske kan det som först ser ut som ett problem vara en tillgång om man tänker annorlunda? Se om ni kan hitta liknande exempel ur andra berättelser! Eller rita och berätta en historia, kanske i serieformat, om någon som ger upp och någon som kämpar på.

Vad är viktigt för dig att kämpa för?

När Aldo kör in i ett tidningsställ blir han tillknycklad till både kropp och hopp. Men trots att Aldo misslyckas med jobb efter jobb så fortsätter han att söka. Är Aldo envisare än de flesta eller finns det sådant som är så viktigt att man bara inte kan ge upp? Är jobb ett sådant exempel? Vad tycker du skulle vara viktigt att kämpa för? Hur skulle du göra för att kämpa för det?

Vad kämpar andra för?

Aldo kämpar med sin nya tillvaro, men där ute snurrar jorden på som vanligt. Det i livet som någon tar för givet får någon annan kämpa för. Leta i dagstidningar efter händelser som visar på människors kämpande i stort och smått. Hur gör de när de kämpar? Varför tror ni att de har valt att kämpa för just det? Vad har de att kämpa emot? Gör ett collage eller skriv en rapport som visar på dina upptäckter.

Många små steg tar dig långt!

Ibland vill man ge upp för att något känns så övermäktigt stort att man tvivlar på om man klarar av det. "Hur ska jag kunna gå hela den långa vägen ända dit bort?" Men om man delar upp det man vill åstadkomma i mindre portioner eller delmål känns det genast mer överkomligt. När Aldo till exempel måste hitta ett nytt jobb gör han det i flera steg:

- han läser platsannonser
- han går på möten om nya jobb
- han provar olika yrken
- han får en idé
- han tränar på det han måste kunna
- han tar vara på möjligheten när den dyker upp genom att fånga bröderna Sebastia

Låt barnen fundera på något som de vill åstadkomma. Hur kan man dela upp det i småportioner eller delmål? Känns det mer rimligt då? Gör en tankekartan eller ett collage som visar de olika småportionerna.

När vet man att det är dags att ge upp?

Även om Aldo inte ger upp tanken på att hitta ett jobb, så överger han ju tanken på att vara djurskötare. Och tur är väl det, för annars kanske han hade blivit pantermat! Och så är det ju – ibland är det helt rätt och väldigt viktigt att man kan ge upp. Men när? Hur vet man att det är dags att ge upp något? Hur känns det att behöva ge upp, är det lätt eller svårt? Och hur kan man tänka om man är tvungen att ge upp något som man tycker är svårt att släppa taget om? Låt alla skriva en kom-ihåg-lista till sig själva som de kan plocka fram om de behöver komma ihåg hur man gör när man ger upp utan att tappa sugen helt!

Heja, heja!

På jobb efter jobb går det åt skogen. Hur håller Aldo humöret uppe? Om du var Aldos kompis vad skulle du göra då? Hur kan man hjälpa andra som är på väg att ge upp? Skriv en hejaramsa som du kan använda när du vill peppa dig själv, eller hela klassen.

